

Súd: Krajský súd Trnava
Spisová značka: 12CoP/61/2025
Identifikačné číslo súdneho spisu: 4324202873
Dátum vydania rozhodnutia: 27. 08. 2025
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: Mgr. Andrea Hadnagyová
ECLI: ECLI:SK:KSTT:2025:4324202873.1

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Trnave, v senáte zloženom z predsedníčky senátu Mgr. Andrey Hadnagyovej a sudkýň JUDr. Ľubice Bundzelovej a JUDr. Janky Grečmal, v právnej veci navrhovateľky – manželky (matky): A. B. C., nar. XX.XX.XXXX, trvale bytom A. D. XXXX/XX, E., v konaní zastúpená splnomocnenkyňou: F. G. H., nar. XX.XX.XXXX, adresa pre doručovanie Centrum Slniečko n. o., so sídlom ul. Bottova 32/A, Nitra, a manžela (otca): I. F. C., nar. XX.XX.XXXX, trvale bytom D. J. K. L. XXX/X, E., v konaní zastúpený splnomocnencom: JUDr. Jaroslav Kuchár, LL.M., advokát so sídlom Budatínska 65, Bratislava - mestská časť Petržalka, o rozvod manželstva a úpravu výkonu rodičovských práv a povinností na čas po rozvode k maloletým deťom: F. C., nar. XX.XX.XXXX a M. C., nar. XX.XX.XXXX, v konaní zastúpené opatrovníkom: Úrad práce, sociálnych vecí a rodiny Levice, o odvolaní manžela (otca) proti rozsudku Okresného súdu Levice, č.k. 10P/117/2024 – 242 zo dňa 14. januára 2025, takto

rozhodol:

- I. Rozsudok súdu prvej inštancie v napadnutom výroku I. a v závislom výroku III. **p o t v r d z u j e.**
- II. Odvolanie proti rozsudku súdu prvej inštancie v závislom výroku II. **o d m i e t a.**
- III. Žiaden z účastníkov **n e m á** nárok na náhradu trov odvolacieho konania.

odôvodnenie:

1. Napadnutým rozsudkom súd prvej inštancie výrokom I. manželstvo účastníkov konania: A. B. C., M. C., nar. XX.XX.XXXX a I. F. C., nar. XX.XX.XXXX, uzatvorené dňa 11.04.2015 v Hronskom Beňadiku, zapísané v knihe manželstiev Matričného úradu Hronský Beňadik, vo zväzku 3, ročník 2015, na strane 134, por. č. 1 rozviedol, výrokom II. schválil rodičovskú dohodu v tomto znení: Mal. F., nar. XX.XX.XXXX a mal. M., nar. XX.XX.XXXX sa na čas po rozvode zverujú do striedavej osobnej starostlivosti obom rodičom tak, že: - otec bude vykonávať osobnú starostlivosť od piatku nepárneho týždňa od 18:00 hod. do piatku párneho týždňa do 18:00 hod., - matka bude vykonávať osobnú starostlivosť od piatku párneho týždňa od 18:00 hod. do piatku nepárneho týždňa do 18:00 hod., s tým, že rodičia sú navzájom oprávnení a povinní mal. deti si odovzdať a prevziať v stanovený čas pred bydliskom rodiča, u ktorého osobná starostlivosť končí. Obaja rodičia sú oprávnení mal. deti na čas po rozvode zastupovať a spravovať ich majetok. Počas trvania striedavej osobnej starostlivosti sa výživné neurčuje a výrokom III. žiadnemu z účastníkov nepriznal nárok na náhradu trov konania.

2. Právne svoje rozhodnutie odôvodnil ustanoveniami § 1 ods. 2, § 18, § 19 ods. 1, § 22, § 23 ods. 1 a 2, § 23 ods. 1 a 2, § 24 ods. 1, 2, 3, 4, § 28 ods. 2, § 62 ods. 1 až 6, § 75 ods. 1 z. č. 36/2005 Z. z. o rodine (ďalej len „Zákon o rodine“). Vecne dôvodil, že manželia si pôvodne vytvorili spoločnú domácnosť v byte patriacom do výlučného vlastníctva manžela. Spolužitie bolo prerušené potom, ako manželka s maloletými deťmi odišla do zariadenia „Bezpečný ženský dom,“ ktoré prevádzkuje N. G., O. K. P. O.. Do prerušenia spolužitia manželia spoločne hospodárili a starali sa o maloleté deti, avšak intímny život

neviedli už približne tri roky. Obaja zhodne uviedli, že od počiatku manželstva existoval napätý vzťah medzi manželom a rodičmi manželky. Rodičia manželky mali voči manželovi výhrady, čo vyvolávalo opakované konflikty medzi manželmi. Tie vyústili do fyzického napadnutia manžela otcom manželky v januári 2019, čo manželka nespochybnila. V máji 2019 manželia adresovali rodičom manželky list, v ktorom ich požiadali o rešpektovanie svojich postojov a hodnôt, vrátane výchovy maloletých detí. Počas pandémie Covid-19 rodičia manželky domácnosť nenavštevovali, no po jej skončení sa situácia vrátila do pôvodného stavu. Manželka síce priznala, že k zásahom zo strany rodičov dochádzalo, no nepovažovala ich za nadmerné. Manželka uvádzala, že ju zaťažovala neustála snaha manžela riešiť konflikty s jej rodičmi, ako aj jeho nepriaznivé psychické rozpoloženie vo večerných hodinách. Už vo februári 2024 plánovala odchod zo spoločnej domácnosti, čo manžel potvrdil. Obaja manželia sa následne pokúsili o nápravu prostredníctvom psychologického poradenstva, avšak k nemu nedošlo, keďže manžel odmietal výber psychológa, ktorý by nerešpektoval jeho náboženské vyznanie. Navyše uviedol, že poradenstvo už nepovažuje za potrebné, pretože tri mesiace nedochádzalo ku konfliktom. Od prerušenia spolužitia spoločne nehospodária. Síce aj od prerušenia spolužitia zvyknú tráviť spoločne voľný čas, napr. sviatky, výlety, k čomu manželka podľa jej vyjadrenia pristupuje v záujme spoločných maloletých detí. Obaja zhodne potvrdili, že konflikty a hádky medzi nimi začali už po uzatvorení manželstva, pričom za ich základný dôvod označili problematický vzťah rodičov manželky k manželovi. Je evidentné, že manželstvo účastníkov konania nespĺňa žiadnu zo spoločenských funkcií predpokladaných Zákonom o rodine. Manžel síce verbálne počas celého konania pred súdom prezentoval snahu o nápravu narušených vzťahov, avšak žiadne reálne kroky neurobil. Dokonca sám nepovažoval na jar minulého roka potrebu osobnej psychologickkej pomoci manželom, ktorú navrhla manželka. Aj pokus súdu prvej inštancie o nápravu narušených vzťahov medzi manželmi prostredníctvom odborného poradenstva poskytnutého manželom na Referáte poradensko-psychologických služieb Úradu práce, sociálnych vecí a rodiny Levice, bol pre nezáujem manželky neúspešný. V danom prípade nie je predpoklad možnej reparácie vážne narušených vzťahov medzi manželmi, keď manželka kategoricky poprela možnosť obnovy manželského a partnerského spolužitia. Tento jej nemenný jednoznačný postoj, ktorý svedčí o tom, že v manželstve už nemieni zotrvať, je znakom trvalého rozvratu manželstva opodstatňujúceho jeho rozvod. Ak jeden z manželov presvedčivo deklaruje nezáujem zotrvať v manželstve, nemožno ho (a to ani súdnym rozhodnutím) nútiť, aby v manželstve zotrval. V tomto prípade nie je možné trvať na zachovaní manželstva, len na základe zamietnutia návrhu na rozvod, keď k náprave vzťahov medzi manželmi nedošlo ani v priebehu konania, pričom ani jeden z manželov od začatia konania v tomto smere neurobil žiaden reálny krok. Odchod manželky zo spoločnej domácnosti nie je len skratovým konaním ako sa zrejme domnieva manžel, ale je následkom dlhoročných nedoriešených, opakujúcich sa problémov manželov a signálom straty jej citovej náklonnosti k manželovi, znemožňujúcim plnenie účelu manželstva. Rozvod manželstva nie je v rozpore so záujmami maloletých detí, pretože ich záujmom je vyrastať v atmosfére šťastia, lásky, porozumenia, stability, tolerancie, harmónie, pričom vzťahy medzi rodičmi už nie sú schopné túto atmosféru zabezpečiť. Tomu nasvedčuje aj správa psychologičky, v ktorej odbornej starostlivosti je maloletá dcéra účastníkov, F., z ktorej je zrejme, že dieťa vykazuje zvýšenú mieru stresu a anxiózy, celkovú emocionálnu nezrelosť, neschopnosť vyhodnotiť situáciu kriticky s ohľadom na vlastné dobro. Bolo odporúčané neprenášať konflikty medzi rodičmi na maloletú, nezaťahovať ju do sporov, jednať s ňou korektné, pravdivo primerane jej veku, neriešiť emocionálne náročné témy v jej prítomnosti, neprenášať zodpovednosť a vinu za správanie dospelých na ňu. Potrebuje pokojné prostredie, kde sa môže harmonicky rozvíjať. Je nežiaduce, aby manžel žil v maloletých deťoch nádej na obnovenie rodinného spolužitia, keď tieto jeho predstavy nie sú reálne a tým deti udržia v neistote. Príčinu rozvratu súd prvej inštancie ustálil na strane oboch manželov, ktorí plynutím času začali mať rozdielne názory na život, spôsoby a rozsah udržiavania rodinných väzieb s rodičmi manželky, ktorú skutočnosť vyúsťovali do opakovaných vzájomných konfliktov, a to i v prítomnosti maloletých detí a viedli k citovému odcudzeniu manželky. Výrokom II. rozsudku súd prvej inštancie na čas po rozvode manželstva schválil dohodu rodičov o výkone ich rodičovských práv a povinností, nakoľko je celkom v záujme maloletých detí. S poukazom na skutočnosť, že rodičia nie sú oprávnení proti výroku o schválení rodičovskej dohody podať odvolanie a kolízny opatrovník sa svojho procesného práva podať opravný prostriedok vzdal, súd prvej inštancie tento výrok rozsudku neodôvodnil. O náhrade trov konania rozhodol v súlade s § 52 Civilného mimosporového poriadku tak, že žiaden z účastníkov nemá nárok na náhradu trov konania.

3. Proti výroku I. rozsudku súdu prvej inštancie podal odvolanie manžel z dôvodov podľa § 365 ods. 1 písm. e/ a h/ z. č. 160/2015 Z.z. Civilného sporového poriadku (ďalej len „Civilný sporový poriadok“). Navrhol, aby odvolací súd zmenil rozsudok súdu prvej inštancie tak, že návrh na rozvod zamietne.

Dôvodil, že ako vyplynulo z vykonaného dokazovania ani jeden z manželov nemá inú známosť, teda stále sú si verní. O domácnosť sa starali obaja, rovnako tak aj o spoločné deti. Aj napriek občasným nezhodám medzi manželmi nie je možné konštatovať, že by nevytvárali zdravé rodinné prostredie alebo žeby nerešpektovali svoju dôstojnosť. Potreby rodiny ako časť manželských povinností si plnili obaja manželia. Manželka po rodičovskej dovolenke nastúpila do práce a manžel naďalej podnikal – prevádzkuje obchod so záhradkárskymi/chovateľskými potrebami. Počas materskej a rodičovskej dovolenky sa manželka starala o deti a domácnosť. Zo strany ani jedného z manželov nedošlo k porušovaniu manželských povinností, súd prvej inštancie na túto skutočnosť pri hodnotení miery rozvratu neprihliadol. Nesúhlasí teda s tvrdením uvedeným v bode 27 rozsudku, že je evidentné, že manželstvo účastníkov konania nespĺňa žiadnu zo spoločenských funkcií predpokladaných Zákomom o rodine.

4. K podľa súdu prvej inštancie nemožnej reparácii vážne narušených vzťahov medzi manželmi uvádza, že súd má možnosť formou výchovných opatrení nariadiť výchovné opatrenie podľa § 37 ods. 2 písm. d) Zákona o rodine, aby sa rodičia maloletých detí ako aj maloleté deti podrobili výchovnému opatreniu, ktoré by spočívalo v ich povinnosti podrobiť sa psychologickému poradenstvu. Poradenstvo by v tomto prípade malo byť zamerané primárne na vzťah a komunikáciu rodičov navzájom. Aj samotný súd prvej inštancie na strane 8 rozsudku konštatuje, že odchod manželky zo spoločnej domácnosti je následkom dlhoročných nedoriešených, opakujúcich sa problémov manželov avšak súd namiesto pomoci manželom tieto problémy vyriešiť ich manželstvo rozviedol. Vychádzajúc z uvedených zákonných predpokladov pre rozvod u účastníkov konania tieto naplnené nie sú. Ich vzťahy nie sú tak vážne narušené a trvalo rozvrátené, že by nebolo možné obnoviť manželské spolužitie. Žiadny z manželov nemá mimomanželský vzťah a odluka manželov trvá zatiaľ len pol roka. Napriek odluke trávajú spolu všetci štyria čas, napr. počas výletov alebo aj počas sviatkov alebo ak sú deti choré. Samotný odchod manželky zo spoločnej domácnosti do Krízového centra G., O., O., považuje za účelový, aby aspoň formálne existoval nejaký dôvod na rozvod. Na rozvod manželstva teda neboli splnené podmienky podľa zákona o rodine. Súd prvej inštancie teda vec nesprávne právne posúdil, čím je naplnený odvolací dôvod podľa § 365 ods. 1 písm. h/ Civilného sporového poriadku. V závere pojednávania, ktoré sa konalo dňa 14.01.2025, bol právnym zástupcom ako dôkaz navrhnutý výsluch maloletých detí. Súd prvej inštancie tento dôkaz nevykonal. Podľa názoru manžela mohli deti priamo pred súdom vyjadriť svoj názor na situáciu v rodine, ako aj uviesť svoju predstavu ďalšieho fungovania do budúcnosti. Nevykonaním navrhovaného dôkazu nebol zistený skutkový stav v dostatočnom rozsahu pre rozhodnutie vo veci, čím je naplnený odvolací dôvod podľa § 365 ods. 1 písm. e/ Civilného sporového poriadku.

5. Manželka vo vyjadrení k odvolaniu manžela navrhla rozsudok súdu prvej inštancie potvrdiť ako zákonný a správny. Podstatou odvolania manžela je fakt, že sa nedomnieva, že ich manželstvo je trvalo rozvrátené, s rozvodom nesúhlasí a namieta aj tú skutočnosť, že nebol vykonaný dôkaz výsluchom detí. Súd prvej inštancie dôsledne skúmal okolnosti rozvratu ich manželstva a nemal pochybnosti o tom, že dôvody rozvratu manželstva sú dané. To, že spolu nežijú ako manželia po dlhšiu dobu, je dôležitý fakt, ktorý na súde prvej inštancie zavážil. Nie je pravdou tvrdenie odporcu, že „odluka“ trvá len pol roka. V spoločnej domácnosti nežijú pol roka, ale ako manželia nežijú spolu viac ako tri roky, čo je dosť dlhá doba na to, aby mal súd prvej inštancie preukázané, že niet predpokladov na obnovenie spolunažívania. Z celej tejto situácie je unavená, opakovať manželovi donekonečna, že s ním už nechce a nemôže žiť ako manželka. Svoje stanovisko a svoje postoje súdu prvej inštancie ozrejmila dostatočne. Niet tej sily, ktorá by prinútila jedného z manželov obnoviť spolunažívanie, ak to sám nechce. Nie je to ani v záujme detí, ale ani v záujme spoločnosti. Z donútenia sa v manželstve žiť proste nedá! Správanie sa, ako rodičov, je od jej odchodu zo spoločnej domácnosti pokojnejšie, obaja sú vyrovnanejší a schopní starať sa riadne o deti, k čomu veľmi prispel fakt, že nežijú v jednej domácnosti. Manžel tým stratil priestor na neustále otváranie témy „jej rodičia“. O deti sa dokážu dobre postarať tak po finančnej, ako aj po emočnej stránke. Čas ukázal, že sú im schopní vytvoriť dobré podmienky pre život a pokojné životné prostredie. Sama sa upokojila, má znova radosť zo života a vníma aj progres u detí, ktoré vyrastajú v pokojnom prostredí. Na styku s deťmi sa dokážu ako rodičia dohodnúť, a čo je najhlavnejšie, vníma, že pokojné prostredie má na deti blahodarný vplyv. Výsluchom detí by sa len narušil ich doterajší psychický vývoj, nič by sa na jej rozhodnutí nežiť ďalej s manželom nezmenilo, a preto možnosť ich vypočutia súdom zásadne odmieta.

6. Manžel v odvolacej replike k vyjadreniu manželky poprel tvrdenie, že by si nikdy nevytvoril vzťah k rodičom svojej manželky. Ako rodina ich pravidelne navštevovali, a skutočnosť, že ich posledné dva roky nenavštevuje, bola spôsobená opakovanými a neprimeranými zásahmi svokrovcov do manželstva a výchovy detí. Podľa jeho tvrdenia tieto zásahy potvrdila aj sudkyňa na pojednávaní dňa 14.01.2025,

keď manželke povedala, že musí svojim rodičom určiť hranice, aby nezasahovali do výchovy detí, ani znevažovali pred nimi manžela ako otca. Sudkyňa upozornila, že takéto správanie môže mať negatívne dôsledky pre deti a môže viesť až k ich odobratiu. Spolu s manželkou opakovane vyhľadávali pomoc u priateľov a duchovných, aby riešili neprimerané správanie svokrovcov. Manželka dokonca v roku 2018 uvažovala o prerušení styku s rodičmi, pričom sama v písomnom vyjadrení potvrdila, že jej rodičia majú potrebu kontrolovať ich rodinu a je potrebné im nastaviť hranice. Aj ďalšie okolnosti (plánovaný odchod do zariadenia M., odporúčania okolia na odsťahovanie) potvrdzujú, že svokrovci vyvíjali na rodinu dlhodobý tlak. Upozorňuje na konkrétne skutky svokrovcov, ktoré podľa neho prekračovali ich rolu – najmä zatajovanie založených finančných účtov pre deti bez jeho vedomia, fyzické a verbálne napadnutie zo strany svokra, či zasahovanie do každodenného chodu rodiny. Ako dôkaz uvádza aj situáciu z roku 2024, keď svokra pred deťmi naliehala na manželku, aby odišla do bytu, ktorý jej rodičia pripravili. Nikdy deťom nebránil v kontakte so starými rodičmi a viackrát im tento kontakt aj sprostredkoval, napríklad počas návštevy jarmoku v roku 2023. Za nepravdivé preto označuje tvrdenia, že by bránil styku vnúčať so starými rodičmi. Zároveň poukazuje na negatívny dopad týchto zásahov na psychický stav detí, zhoršené emočné prežívanie dcér, samovražedné vyjadrenia staršej dcéry F., ako aj jej listy, v ktorých popisuje pocity beznádeje. Správanie detí je poznačené najmä nejednotou rodičov a zasahovaním starých rodičov, pričom deti majú silnú potrebu ucelenej rodiny. Podľa manžela je návrh manželky na rozvod výsledkom nátlaku a manipulácie zo strany jej rodičov, ktorí na ňu vyvíjali psychický aj faktický tlak, a to najmä prostredníctvom finančných otázok. Manžel zastáva názor, že manželka nie je so samotným rozvodom vnútorne stotožnená a čiastočne ľutuje, že podala návrh. Zdôrazňuje, že jeho opis skutkov nemá charakter nepriateľstva voči svokrovcov, ale slúži len na preukázanie, že sloboda rodiny bola opakovane narušovaná zvonku. Opakovane deklaruje, že jeho cieľom je záchrana manželstva, obnovenie spoločnej domácnosti a vytvorenie stabilného prostredia pre zdravý psychický vývoj detí. Preto žiada, aby boli súdom odkázaní na odbornú manželskú poradňu, čím by sa vytvoril priestor pre obnovu a uzdravenie ich vzťahu v záujme oboch manželov, ako aj ich maloletých detí.

7. Krajský súd v Trnave ako súd odvolací [(§ 3 ods. 5 písm. b/ z. č. 161/2015 Z.z. Civilný mimosporový poriadok (ďalej len „Civilný mimosporový poriadok“)], po zistení, že odvolanie bolo podané včas (§ 362 ods. 1 Civilného sporového poriadku), oprávneným subjektom, manželom (§ 359 Civilného sporového poriadku a § 94 Civilného mimosporového poriadku), proti rozhodnutiu súdu prvej inštancie, proti ktorému zákon odvolanie pripúšťa (§ 355 ods. 1 Civilného sporového poriadku), po skonštatovaní, že podané odvolanie má zákonné náležitosti (§ 363 Civilného sporového poriadku) a odvolateľ použil zákonom prípustné odvolacie dôvody (§ 365 ods. 1 Civilného sporového poriadku), preskúmal napadnutý rozsudok súdu prvej inštancie bez viazanosti dôvodmi odvolania (§ 66 Civilného mimosporového poriadku), s prihliadnutím na prípadné vady konania, iba ak by mali za následok nesprávne rozhodnutie vo veci, ktoré ale nezistil (§ 67 Civilného mimosporového poriadku), bez potreby zopakovania alebo doplnenia dokazovania (§ 68 Civilného mimosporového poriadku) postupom bez nariadenia odvolacieho pojednávania (§ 385 ods. 1 Civilného sporového poriadku a contrario), keď miesto a čas verejného vyhlásenia rozsudku bolo oznámené na úradnej tabuli a na webovej stránke odvolacieho súdu minimálne 5 dní pred jeho vyhlásením (§ 219 ods. 3 Civilného sporového poriadku) a dospel k záveru, že odvolanie manžela nie je dôvodné v napadnutom výroku I. a závislom výroku III., rozsudok súdu prvej inštancie je v daných častiach vecne správny, v dôsledku čoho boli splnené podmienky pre jeho potvrdenie (§ 387 ods. 1 a 2 Civilného sporového poriadku), pričom v tejto časti vychádzal zo skutočného stavu zisteného súdom prvej inštancie bez potreby zopakovania či doplnenia dokazovania (§ 383 a § 384 Civilného sporového poriadku). Zároveň však dospel k záveru, že odvolanie proti závislému výroku II. je potrebné odmietnuť (§ 386 od. 1 pís. b/ Civilného sporového poriadku).

8. Predmetom odvolacieho konania vzhľadom na uplatnené odvolacie námietky manžela je preskúmanie správnosti postupu a rozhodnutia súdu prvej inštancie, ktorým manželstvo účastníkov konania rozviedol a upravil pomery manželov k ich maloletým deťom na čas po rozvode.

9. Podľa § 387 ods. 1, 2 Civilného sporového poriadku odvolací súd rozhodnutie súdu prvej inštancie potvrdí, ak je vo výroku vecne správne. Ak sa odvolací súd v celom rozsahu stotožňuje s odôvodnením napadnutého rozhodnutia, môže sa v odôvodnení obmedziť len na skonštatovanie správnosti dôvodov napadnutého rozhodnutia, prípadne doplniť na zdôraznenie správnosti napadnutého rozhodnutia ďalšie dôvody.

10. Odvolací súd nezistil dôvod nesúhlasiť s podstatou argumentácie použitej súdom prvej inštancie na podporu ním zvoleného spôsobu rozhodnutia, teda s tými dôvodmi, pre ktoré bolo potrebné podľa súdu prvej inštancie návrhu manželky na rozvod manželstva vyhovieť napriek nesúhlasu manžela. Odvolací súd po oboznámení sa s obsahom spisu dospel k záveru, že súd prvej inštancie sa dostatočne zaoberal všetkými predpokladmi, ktoré musia byť splnené na rozvod manželstva a v napadnutom rozsudku dostatočne vyložil z akých dôvodov manželstvo manželov rozviedol. Odvolací súd ani s prihliadnutím na odvolacie argumenty manžela nenachádza dôvod, pre ktorý by sa mal od týchto záverov súdu prvej inštancie odchýliť. Na zdôraznenie správnosti záverov súdu prvej inštancie odvolací súd dopĺňa nasledovné:

11. Podľa Čl. 1 Základných zásad Zákona o rodine manželstvo je zväzkom muža a ženy. Spoločnosť tento jedinečný zväzok všestranne chráni a napomáha jeho dobro. Manžel a manželka sú si rovní v právach a povinnostiach. Hlavným účelom manželstva je založenie rodiny a riadna výchova detí.

12. Podľa Čl. 4 Základných zásad Zákona o rodine všetci členovia rodiny majú povinnosť vzájomne si pomáhať a podľa svojich schopností a možností zabezpečovať zvyšovanie hmotnej a kultúrnej úrovne rodiny.

13. Podľa § 1 ods. 1 Zákona o rodine manželstvo je zväzok muža a ženy, ktorý vzniká na základe ich dobrovoľného a slobodného rozhodnutia uzavrieť manželstvo po splnení podmienok ustanovených týmto zákonom.

14. Podľa § 18 Zákona o rodine manželka sú si v manželstve rovní v právach a povinnostiach, sú povinní žiť spolu, byť si verní, vzájomne rešpektovať svoju dôstojnosť, pomáhať si, starať sa spoločne o deti a vytvárať zdravé rodinné prostredie.

15. Podľa § 22 Zákona o rodine k zrušeniu manželstva rozvodom možno pristúpiť len v odôvodnených prípadoch.

16. Podľa § 23 ods. 1, 2 a 3 Zákona o rodine súd môže manželstvo na návrh niektorého z manželov rozviesť, ak sú vzťahy medzi manželmi tak vážne narušené a trvalo rozvrátené, že manželstvo nemôže plniť svoj účel a od manželov nemožno očakávať obnovenie manželského spolužitia (ods. 1). Súd zisťuje príčiny, ktoré viedli k vážnemu rozvratu vzťahov medzi manželmi a pri rozhodovaní o rozvode na ne prihliada. Súd pri rozhodovaní o rozvode vždy prihliadne na záujem maloletých detí (ods. 2). Súd pri posudzovaní miery rozvratu vzťahov medzi manželmi prihliada na porušenie povinností manželov podľa § 18 a § 19 (ods.3).

17. Podľa § 96 Civilného mimosporového poriadku súd vedie manželov k odstráneniu príčin rozvratu a usiluje sa o ich zmierenie.(1) Ak je to účelné a umožňujú to okolnosti prejednávanej veci, môže súd účastníkov vyzvať, aby sa o zmierne riešenie pokúsili mediáciou.(2)

18. Manželstvo je zväzok muža a ženy, ktorý vzniká na základe ich dobrovoľného a slobodného rozhodnutia uzavrieť manželstvo po splnení podmienok ustanovených týmto zákonom, pričom účelom manželstva je vytvoriť harmonické a trvalé životné spoločenstvo. Uzavretie manželstva je prejavom dobrovoľného a slobodného rozhodnutia neskorších manželov s vedomím utvorenia rodiny vyznačujúcej sa jednak atribútom trvalosti založeného spoločenstva a na druhej strane jej harmonického fungovania. Uvedené aspekty by mali v manželstve pretrvávať po celý čas jeho existencie, avšak pri ich napĺňaní nemožno opomenúť faktor dobrovoľnosti a slobody rozhodnutia. Týmto treba rozumieť u už existujúceho manželstva aj právo oboch manželov reagovať najmä na vývin ich vzájomných vzťahov vyhodnocovaním toho, či stále existujú dôvody vedúce k dobrovoľnému a slobodnému rozhodnutiu vytvoriť s niekým trvalé životné spoločenstvo. Ak tieto dôvody už neexistujú, je potrebné zistiť, aké sú príčiny takéhoto stavu a či tento stav treba považovať za trvalý (nezvratný) alebo naopak za taký, ktorý vykazuje len znaky dočasnosti. Podstatným pre uvažovanie o možnosti obnovenia spolužitia manželov, resp. o náprave rozvratu ich vzťahu musí byť ochota oboch manželov hľadať riešenia na zmenu takéhoto stavu spolu s ich presvedčením o význame takéhoto konania. To však nie je možné, ak čo i len jeden z manželov - v danej veci manželka, je presvedčená, že vzťahy sú tak narušené, že považuje za vylúčené ďalšie pokusy o obnovenie manželstva, ktoré považuje za formálny zväzok.

19. Na zrušenie manželstva rozvodom nie je právny nárok a Zákon o rodine nevypočítava jednotlivé dôvody, pre ktoré by súd mal povinnosť manželstvo rozviesť. K zrušeniu manželstva rozvodom možno pristúpiť len v odôvodnených prípadoch. Súd môže manželstvo na návrh niektorého z manželov rozviesť, ak sú vzťahy medzi manželmi tak vážne narušené a trvalo rozvrátené, že manželstvo nemôže plniť svoj účel a od manželov nemožno očakávať obnovenie manželského spolužitia. Všeobecne platí, že rozvrat vzťahov musí byť kvalifikovaný, nestačí akýkoľvek rozvrat. Intenzita rozvratu musí byť vysoká a pre konštatovanie vážnosti rozvratu sa tento rozvrat musí javiť ako nezmeniteľný a nenapraviteľný, teda trvalý. Nezhody manželov sa musia týkať podstatných vecí manželského spolužitia a musia byť vážne narušené citové vzťahy medzi manželmi. Trvalým rozvratom preto nie sú rozpory prechodného charakteru s možnou perspektívou obnovenia vzťahov. Atribút trvalosti však nemožno chápať len so zreteľom na minulosť, t.j. že rozvrat vzťahov trvá už dlhý čas, ale aj so zreteľom na budúcnosť manželského spolužitia, to znamená, či rozvrat trvalo vylučuje ďalšie spolužitie manželov.

20. Odvolací súd vzhľadom na skutkový stav zistený súdom prvej inštancie aj v súlade s vyššie uvedenými teoretickými východiskami dospel k rovnakému záveru ako súd prvej inštancie, a to že manželstvo účastníkov konania je hlboko a trvale rozvrátené. Stav, ktorý je toho času medzi manželmi, je potrebné považovať za stav bezpochyby nasvedčujúci nemožnosti plniť účel manželstva, resp. rodiny založenej manželstvom, a to aj napriek nesúhlasu manžela.

21. Z obsahu spisu na základe dokazovania vykonaného súdom prvej inštancie vyplynulo a medzi účastníkmi konania nie je sporné, že manželia uzatvorili manželstvo dňa 11.04.2015, spoločnú domácnosť vytvorili v byte, ktorý je vo výlučnom vlastníctve manžela. V tejto domácnosti až do jej prerušenia spoločne hospodárili a obaja sa podieľali na zabezpečovaní každodenných potrieb maloletých detí. Od októbra 2024 manželia nežijú v spoločnej domácnosti, kedy sa manželka spolu s maloletými deťmi odsťahovala. Intímne spolužitie manželov bolo prerušené už približne tri roky pred týmto odchodom.

22. Súd prvej inštancie návrhu manželky na rozvod manželstva vyhovel dôvodiac existenciou dlhodobých konfliktom medzi manželmi z dôvodu problematického vzťahu rodičov manželky k manželovi, opakovaným hádkam, citovým odcudzením manželky, ktorá trvalo odmieta obnovenie manželského spolužitia. Taktiež súd prvej inštancie poukázal na skutočnosť, že pokus o nápravu narušených vzťahov prostredníctvom odborného poradenstva bol neúspešný, pričom rozvod manželstva nie je v rozpore ani so záujmami maloletých detí. Z uvedených dôvodov je manželstvo iba formálnym zväzkom. S týmito závermi súdu prvej inštancie sa odvolací súd plne stotožňuje, nakoľko vyššie uvedené skutočnosti (manželia sa intímne nestýkajú od r. 2021 a od októbra 2024 nežijú v spoločnej domácnosti) samy osebe nevzbudzujú akúkoľvek pochybnosť o kvalifikovanom rozvrate manželstva a aj o nemožnosti obnovy manželského spolunažívania zo strany manželky. Aj keď manžel nesúhlasil s rozvodom manželstva, z výpovedí účastníkov konania, najmä z postoja manželky jednoznačne vyplýva, že majú medzi sebou problémy, ktoré sa im ani počas odvolacieho konania nepodarilo vyriešiť. Záujem manžela o zotrvanie v manželstve pritom nemôže byť sám o sebe dôvodom, aby bola manželka nútená zotrvať vo vzťahu, ktorý považuje za neperspektívny, pretože na naplnenie účelu manželstva je potrebná snaha obidvoch manželov. Jednoznačný a nemenný postoj manželky, ktorá už v manželstve zotrvať nemieni, je v tomto prípade znakom trvalého rozvratu manželstva ako dôvodu pre jeho rozvod. Nič na tom nemení ani nesúhlas manžela s rozvodom manželstva deklarujúci existujúci citový vzťah k manželke, ako aj skutočnosť, že ani jeden z nich nemá mimomanželskú intímnu známosť a odluka trvá iba polroka. Vychádzajúc z uvedeného aj odvolací súd dospel k záveru, že manželstvo účastníkov neplní svoj účel, jeho rozvrat je trvalého charakteru a minimálne na strane manželky (vychádzajúc z jej nemenného postoja prezentovaného pred súdom prvej inštancie a vo vyjadrení sa k odvolaniu) jednoznačne a bez pochybností nemožno očakávať obnovenie manželského spolunažívania.

23. K manželom uplatnenému odvolaciemu dôvodu namietajúcim nesplnenie si povinnosti súdom prvej inštancie týkajúcim sa pokusu o reparáciu narušených vzťahov prostredníctvom nariadenia výchovného opatrenia odvolací súd uvádza, že takáto požiadavka nemá zákonný základ. Podľa § 37 Zákona o rodine je účelom výchovných opatrení zásadne ochrana maloletého dieťaťa, jeho priaznivého vývinu a úprava jeho rodinných a sociálnych pomerov. Výchovné opatrenia môžu súdy ukladať výlučne vtedy, ak je to potrebné v záujme maloletého dieťaťa a ak správanie rodičov alebo iných osôb ohrozuje alebo narúša riadnu výchovu maloletého a smerujú k napomenutiu dieťaťa alebo rodiča (písm. a/), určeniu dohľadu nad výchovou (písm. b/), obmedzeniu maloletého dieťaťa pred škodlivými vplyvmi (písm. c/),

alebo k povinnosti maloletého a jeho rodičov podrobiť sa sociálnemu alebo odbornému poradenstvu (písm. d/). Z uvedených zákonných ustanovení jednoznačne vyplýva, že cieľom poradenstva je ochrana záujmov maloletého dieťaťa, a nie snaha o „reparáciu“ či obnovu manželských vzťahov medzi manželmi. Výchovné opatrenia teda neslúžia na sanáciu manželských konfliktov, ktoré smerujú k rozvratu manželstva, ale na odvrátenie ohrozenia riadnej výchovy maloletých. V posudzovanom prípade súd prvej inštancie rozviedol manželstvo z dôvodu, že dospel k záveru o trvalom a nenapraviteľnom rozvrate manželských vzťahov podľa § 23 ods. 1 Zákona o rodine. Aplikácia ustanovení o výchovných opatreniach preto neprichádzala do úvahy, keďže zákonné podmienky ich uloženia neboli splnené.

24. Odvolací súd dopĺňa, že si je vedomý rovnako ako súd prvej inštancie, že rozvod manželstva je najkrajnejšou formou riešenia rozvratu manželstva a možno k nemu pristúpiť len pri naplnení podmienok predpokladaných ustanovením § 23 Zákona o rodine, avšak ani v tomto prípade súd prvej inštancie nijako nepochybil. Civilný mimosporový poriadok výslovne v ustanovení § 96 ukladá súdu povinnosť usilovať o zmiernenie manželov, viesť manželov k odstráneniu príčin rozvratu, pričom je súdu daná aj možnosť, ak je to účelné a umožňujú to okolnosti, aby účastníkov vyzval pokúsiť sa o zmierne riešenie mediáciou. Možnosti súdu pokiaľ ide o odstraňovanie príčin rozvratu manželstva sú však obmedzené s prihliadnutím na postoj manželov a aktivita vyvíjaná zo strany súdu závisí od okolností každého prípadu. Inak postupuje súd vo veci, kde je trvalý rozvrat manželstva zrejмый a nepochybný, a inak tam, kde sa zo zistených skutkových okolností javí, že je tu možnosť zachrániť manželský zväzok. Zákon teda neukladá súdu presný spôsob, akým sa má pokúsiť manželov v konaní o rozvod manželstva zmierniť, súd preto túto povinnosť realizuje vždy s prihliadnutím na konkrétne okolnosti prípadu. Zo zápisnice o pojednávaní zo dňa 26.11.2024 nepochybné vyplýva, že súd prvej inštancie si túto povinnosť splnil, avšak aj napriek tejto snahe manželka na podanom návrhu na rozvod manželstva zotrvala napriek nesúhlasu manžela. Z postoja manželky počas konania pritom celkom jednoznačne vyplynulo, že s manželom ďalej v manželstve zotrvať nechce, obnoviť manželské spolužitie nemieni. Od podania návrhu na rozvod manželstva dňa 8. augusta 2024 manželka zotrvala na svojej vôli rozviesť sa s manželom počas celého konania, tento postoj vyjadřila počas konania na súde prvej inštancie i vo vyjadrení k odvolaniu manžela zo dňa 26. marca 2025. Z uvedeného vyplýva jednoznačný záver, že u manželky nejde o prechodný a krátkodobý nesúlady medzi manželmi, prípadne dočasný stav, ako naň poukazuje manžel vo svojom odvolaní, ale ide o dlhodobu pretrvávajúci stav a definitívne rozhodnutie nezotrvať v manželstve, teda jednoznačný a rozhodný postoj manželky, u ktorej došlo k citovému odcudzeniu vo vzťahu k manželovi. Manželka síce nemá nárok na rozvod manželstva, má ale nárok domáhať sa rozvodu manželstva vyjadrením slobodnej vôle ukončiť tento zväzok majúci za to, že manželstvo už ďalej neplní funkcie tak ako to predpokladá Zákon o rodine.

25. K odvolacej námietke manžela, aby súd jemu a manželke doprial podmienky a čas na obnovenie a ozdravenie ich vzťahu odvolací súd rovnako ako súd prvej inštancie zdieľa ten názor, že manžel mal dostatok času po zistení nezáujmu manželky o vedenie riadneho manželského spolužitia na vyriešenie tohto stavu. V prípade úprimného záujmu o zachovanie manželstva mohol manžel sám (minimálne od leta 2024) takýto postup iniciovať a nečakať resp. dúfať, že sa ich manželské spolužitie obnoví alebo sa spoliehať, že tretie osoby (prípadne aj súd) vyriešia príčiny nefunkčného manželstva. Manžel v podanom odvolaní síce prejavuje záujem o zotrvanie v manželstve s manželkou, ale je pasívny, očakáva ingerenciu súdu. Súčasne odvolací súd dopĺňa, že súd prvej inštancie listom zo dňa 17.10.2024 vyzval ÚPSVaR Levice o poskytnutie poradenstva manželom za účelom možnej nápravy narušených manželských vzťahov, avšak pre nezáujem manželky vykonané nebolo. Manželstvo je podľa § 1 ods. 1 Zákona o rodine dobrovoľným zväzkom muža a ženy, ktorý vzniká na základe slobodného a vážneho rozhodnutia oboch snúbencov. Z tejto zásady vyplýva, že žiadneho z manželov nemožno nútiť zotrvať v manželstve proti jeho vôli. Ak jeden z manželov trvalo a vážne odmieta v manželstve zotrvať, súd nemá právomoc autoritatívne zabezpečiť jeho trvanie, pretože by tým poprel dobrovoľný charakter manželstva a porušil právo jednotlivca na osobnú slobodu a rodinný život podľa čl. 16, 19 a 41 Ústavy SR. Rozvod je preto legitímnym právnym následkom stavu, keď sa manželia ocitnú v trvalom rozvrate a na strane čo i len jedného z manželov nie je vôľa obnoviť spoločné spolužitie. Na tomto závere nič nemení ani presvedčenie manžela, že manželka koná pod vplyvom alebo manipuláciou svojich rodičov, keďže rozhodujúci je objektívny fakt, že manželka jednoznačne a dlhodobu odmieta pokračovať v manželskom zväzku. Ani hypotetické dôvody, ktoré by ju k takémuto postoju mohli viesť, nemôžu založiť povinnosť zotrvať v manželstve proti jej vôli.

26. K ďalšej odvolacej námietke manžela, že súd prvej inštancie nevykonal dokaz výsluchom maloletých detí, odvolací súd uvádza, že súd prvej inštancie nepochybil, keď nevykonal dokazovanie výsluchom maloletých detí za účelom zistenia ich názoru na situáciu v rodine. Podľa § 100 ods. 3 Civilného mimosporového poriadku je súd povinný zabezpečiť, aby maloleté dieťa malo možnosť vyjadriť sa ku všetkým rozhodnutiam, ktoré sa ho dotýkajú, a zohľadniť jeho názor v súlade s jeho vekom a rozumovou vyspelosťou. Táto povinnosť sa však uplatňuje v konaniach, v ktorých sa priamo rozhoduje o právach a povinnostiach maloletého dieťaťa. Konanie o rozvod manželstva má osobitný charakter – jeho predmetom je výlučne posúdenie, či došlo k trvalému a nenapraviteľnému rozvratu manželských vzťahov medzi manželmi (§ 23 ods. 1 Zákona o rodine). V časti konania o rozvod manželstva súd posudzuje splnenie podmienok rozvratu manželstva a všetky rozhodujúce okolnosti ohľadom rozvratu manželstva zistené z výpovedí samotných manželov. Neexistovala preto potreba dopĺňať dokazovanie ďalším úkonom, ktorý by mohol byť pre deti neadekvátny vzhľadom na ich vek, zaťažujúci, a ktorý by nepriniesol nové relevantné skutkové zistenia. Odvolací súd preto uzatvára, že nevykonanie dôkazu výsluchom maloletých detí bolo v súlade so zákonom a princípom ochrany najlepšieho záujmu dieťaťa a nijako neohrozilo zákonnosť ani spravodlivosť rozhodnutia súdu prvej inštancie, pričom v konaní nebolo zistené, že rozvod manželstva nie je v záujme maloletých detí.

27. S poukazom na vyššie uvedenú argumentáciu odvolací súd potvrdil rozsudok súdu prvej inštancie vo výroku I. týkajúceho sa rozvodu manželstva vrátane závislého, vecne správneho a odvolacími dôvodmi osobitne nenapadnutého výroku III. o náhrade trov konania podľa § 387 ods. 1 Civilného sporového poriadku.

28. Podľa § 100 Civilného mimosporového poriadku S konaním o rozvod manželstva je spojené konanie o úpravu pomerov manželov k ich maloletým deťom na čas po rozvode.

29. Podľa § 355 ods. 1 Civilného sporového poriadku proti rozsudku súdu prvej inštancie je prípustné odvolanie, ak to zákon nevyklučuje.

30. Podľa § 122 Civilného mimosporového poriadku, ak vo veciach starostlivosti súdu o maloletých súd rozsudkom schválil dohodu rodičov, nie sú rodičia oprávnení podať voči výroku, ktorým bola dohoda schválená, odvolanie.

31. Podľa § 386 písm. b/ Civilného sporového poriadku odvolací súd odmietne odvolanie, ak bolo podané neoprávnenou osobou.

32. Odvolací súd zistil z obsahu spisu (rodičovská dohoda zo dňa 06.08.2024, zápisnica o pojednávaní konanom dňa 14.01.2025), že manželia sa ohľadom úpravy pomerov manželov k ich maloletým deťom na čas po rozvode dohodli a uzatvorili rodičovskú dohodu (písomné vyhotovenie predložené už manželkou spolu s návrhom na začatie konania), ktorú súd prvej inštancie schválil a stala sa súčasťou rozsudku. Ani jeden z rodičov nebol preto oprávnený v zmysle ustanovenia § 122 Civilného mimosporového poriadku podať voči rozsudku v tejto časti odvolanie (výrok II. týkajúci sa schválenia rodičovskej dohody je závislým výrokom výroku I. o rozvode manželstva vzhľadom na ustanovenie § 100 Civilného mimosporového poriadku). Vychádzajúc z uvedeného odvolací súd preto odvolanie proti výroku II. ako závislého výroku odmietol ako odvolanie podané neoprávnenou osobou (§ 386 písm. b/ Civilného sporového poriadku) bez toho, aby sa zaoberal vecnou správnosťou napadnutého rozhodnutia.

33. Podľa § 52 Civilného mimosporového poriadku žiaden z účastníkov nemá nárok na náhradu trov konania, ak tento zákon neustanovuje inak.

34. Civilného mimosporového poriadku v ustanovení § 52 upravuje základnú zásadu náhrady trov konania v mimosporovom procese, podľa ktorej žiaden z účastníkov nemá nárok na náhradu trov konania, pokiaľ zákon v nasledujúcich ustanoveniach neupravuje inak. O povinnosti nahradiť trovy konania (pokiaľ nejde o trovy konania štátu) rozhoduje súd len na návrh oprávneného účastníka (§ 57 Civilného mimosporového poriadku). Odvolací súd vzhľadom na charakter daného konania považuje za spravodlivé, aby si každý z účastníkov znášal trovy odvolacieho konania sám a v súlade so všeobecnou zásadou náhrady trov v mimosporovom konaní a s poukazom na ustanovenie § 52 Civilného

mimosporového poriadku vyslovil, že žiaden z účastníkov nemá nárok na náhradu trov odvolacieho konania.

35. Tento rozsudok bol prijatý pomerom hlasov 3 : 0, čiže jednomyseľne (§ 3 ods. 10 posledná veta zákona č. 757/2004 Z.z. o súdoch v znení neskorších zmien a doplnení).

Poučenie:

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 Civilného sporového poriadku).

Dovolanie je prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí, ak

- a) sa rozhodlo vo veci, ktorá nepatrí do právomoci súdov,
- b) ten, kto v konaní vystupoval ako strana, nemal procesnú subjektivitu,
- c) strana nemala spôsobilosť samostatne konať pred súdom v plnom rozsahu a nekonal za ňu zákonný zástupca alebo procesný opatrovník,
- d) v tej istej veci sa už prv právoplatne rozhodlo alebo v tej istej veci sa už prv začalo konanie,
- e) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd, alebo
- f) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces (§ 420 Civilného sporového poriadku).

Dovolanie je podľa § 421 Civilného sporového poriadku prípustné proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, ktorým sa potvrdilo alebo zmenilo rozhodnutie súdu prvej inštancie, ak rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky,

- a) pri, ktorej riešení sa odvolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu,
- b) ktorá v rozhodovacej praxi dovolacieho súdu ešte nebola vyriešená alebo
- c) je dovolacím súdom rozhodovaná rozdielne (§ 421 ods. 1 Civilného sporového poriadku).

Dovolanie v prípadoch uvedených v odseku 1 nie je prípustné, ak odvolací súd rozhodol o odvolaní proti uzneseniu podľa § 357 písm. a) až n) (§ 421 ods. 2 Civilného sporového poriadku).

Dovolanie podľa § 421 ods. 1 Civilného sporového poriadku nie je prípustné, ak

- a) napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení neprevyšuje desaťnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada,
- b) napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení v sporoch s ochranou slabšej strany neprevyšuje dvojnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada,
- c) je predmetom dovolacieho konania len príslušenstvom pohľadávky a výška príslušenstva v čase začatia dovolacieho konania neprevyšuje sumu podľa písmen a) a b) (§ 422 ods. 1 Civilného sporového poriadku).

Na určenie výšky minimálnej mzdy v prípadoch uvedených v odseku 1 je rozhodujúci deň podania žaloby na súde prvej inštancie (§ 422 ods. 2 Civilného sporového poriadku).

Dovolanie len proti dôvodom rozhodnutia nie je prípustné (§ 423 Civilného sporového poriadku).

Dovolanie môže podať strana, v ktorej neprospech bolo rozhodnutie vydané (§ 424 Civilného sporového poriadku).

Dovolanie môže podať intervenient, ak spolu so stranou, na ktorej vystupoval, tvoril nerozlučné spoločenstvo podľa § 77 (§ 425 Civilného sporového poriadku).

Prokurátor môže podať dovolanie, ak sa konanie začalo jeho žalobou alebo, ak do konania vstúpil (§ 426 Civilného sporového poriadku).

Dovolanie sa podáva v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy (§ 427 ods. 1 Civilného sporového poriadku).

Dovolanie je podané včas aj vtedy, ak bolo v lehote podané na príslušnom odvolacom alebo dovolacom súde (§ 427 ods. 2 Civilného sporového poriadku).

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 Civilného sporového poriadku). Dovolateľ musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom, prípadne má možnosť obrátiť sa na Centrum právnej pomoci (§ 160 ods. 2 Civilného sporového poriadku). Dovolanie a iné podania

dovolateľa musia byť spísané advokátom (§ 429 ods. 1 Civilného sporového poriadku). Žiadateľ, u ktorého hrozí nebezpečenstvo zmeškania lehoty, môže zároveň so žiadosťou požiadať centrum o predbežné poskytnutie právnej pomoci (§ 11 ods. 1 zákona č. 327/2005 Z.z.).

Povinnosť podľa ods. 1 neplatí, ak je

- a) dovolateľom fyzická osoba, ktorá má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,
- b) dovolateľom právnická osoba a jej zamestnanec alebo člen, ktorý za ňu koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,
- c) dovolateľ v sporoch s ochranou slabšej strany podľa druhej hlavy tretej časti tohto zákona zastúpený osobou založenou alebo zriadenou na ochranu spotrebiteľa, osobou oprávnenou na zastupovanie podľa predpisov o rovnakom zaobchádzaní a o ochrane pred diskrimináciou alebo odborovou organizáciou a ak ich zamestnanec alebo člen, ktorý za ne koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa (§ 429 ods. 2 Civilného sporového poriadku).

Rozsah, v akom sa rozhodnutie napáda, môže dovolateľ rozšíriť len do uplynutia lehoty na podanie dovolania (§ 430 Civilného sporového poriadku).

Dovolanie prípustné podľa § 420 možno odôvodniť iba tým, že v konaní došlo k vade uvedenej v tomto ustanovení (§ 431 ods. 1 Civilného sporového poriadku).

Dovolací dôvod sa vymedzí tak, že dovolateľ uvedie, v čom spočíva táto vada (§ 431 ods. 2 Civilného sporového poriadku).

Dovolanie prípustné podľa § 421 Civilného sporového poriadku možno odôvodniť iba tým, že rozhodnutie spočíva v nesprávnom právnom posúdení veci (§ 432 ods. 1 Civilného sporového poriadku).

Dovolací dôvod sa vymedzí tak, že dovolateľ uvedie právne posúdenie veci, ktoré pokladá za nesprávne, a uvedie, v čom spočíva nesprávnosť tohto právneho posúdenia (§ 432 ods. 2 Civilného sporového poriadku).

Dovolací dôvod nemožno vymedziť tak, že dovolateľ poukáže na svoje podania pred súdom prvej inštancie alebo pred odvolacím súdom (§ 433 Civilného sporového poriadku).

Dovolacie dôvody možno meniť a dopĺňať len do uplynutia lehoty na podanie dovolania (§ 434 Civilného sporového poriadku).

V dovolaní nemožno uplatňovať nové prostriedky procesného útoku a prostriedky procesnej obrany okrem skutočností a dôkazov na preukázanie prípustnosti a včasnosti podaného dovolania (§ 435 Civilného sporového poriadku).